

1879-10-10

þý Ý » - ³ ± Á µ Á - Ä · Á ½ ® Á ¿ Á š í Á Á ¿ Á

þý • Á µ Á ½ · Ä ¹ ⁰ | Á ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Coop 2002

þý • ¹ ⁰ ¿ » ± È ' · Á , " · ¼ ® Ä Á ¹ ¿ Á

Library of Neapolis Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/7660>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γενικά

Δημοτικές Α. Νικολαΐδης
Λευκωσία
Συγχρόνες Γ'
Κυπριανός Οικονομίδη
Χριστόδουλος Ιωαννίδης
Παπαδάκης Κυριακανίδης
Κ. Καλδαράς
Εμμ. Λαζαρίδη
Αναγνωστήρια
Λαρνακά
Τηλεχρηστήρια
Διεύθυνση Μεταφορών
Αυτοκινητού πάρος
Δημοτικός Θέματοκρήτης
Κύπρος → Πειραιών πόρος
Αραιάσιος Σαμετζαράς
Δημοτικός Μεταναστών
Χρυσούνεας Ιωαννίδης
Περιφέρειας
Κύπρος → Αιγαίνων
Στρατηγός
γραφέας και εκπραστής
Δημοτικός Θέματοκρήτης
Γεωργίας Σάραλησμάνης
Χριστόδουλος Βασιλειαδήνης
Ιωάννης Αρδρεάδης
Παπαδάκης Εγγενελαΐδης
Δημοτικός Βενιζελόκαντ
Κύπρος → Ρόδος
Αρδρεάδης Α Θεμιστοκλέους
Κύπρος → Αθηναία
αγροτική

Βιβλιοθήκης
Λαρνακανίδης Πάνερου
Εμμ. Λαζαρίδη
Αναγνωστήρια
Πλατεία
Κύπρος Αιγαίνων
Κοινωνίες
Επικαινεύση

COOP
Επινορού
Λαρνακά^α
γραφείος
αριστούρχαι

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΥΠΡΟΥ.

[Μπλ. Δημητρίου Λ. Νικολαΐδου.] ^ 2^η

(Συνέχεια. Ό,τις προηγούμενον άριθ.) 5/

Μετά τὸν κύριον Ἐπαμινώνδαν Ι. Φραγκού δῆν, ἀρχιερατεύσαντος τοῦ ἐναρέτου Μακαρίου, αὐδόδος σγαν συνετοῦ, φιλοπάτριδος καὶ φιλομούσου, τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ Λευκωσίᾳ Σχολεῖα νέαν ἔλαθον τροπήν, διοργανωθέντα κατὰ τὸ ἐν Ἐλλάδι ἐπικρατοῦν σύστημα, καὶ ἔκτοτε ἔχουσι ταῦτα κύκλον μαθήσεως εὐρύτερον καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς διδασκόμενα μαθήματα ἀποτελοῦσι πλήρη καὶ συνεχῆ σειράν, δλον τι αὐτοτελές, σχολειακής καὶ γυμνασιακής διδασκαλίας καὶ μαθήσεως. Ο νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κ. Σωφρόνιος Φινιεὺς ἐσχολάρχει καὶ σὺν αὐτῷ ἐδιδάσκουν τοὺς πάνι φιλοτίμως καὶ φιλομούσως συρρέοντας τῆς Λευκωσίας νέοις δ τε νῦν Μητροπολίτης Κίτου Κ. Κυπριανὸς Ολκονομίδης, ο Χριστόδουλος Ιωαννίδης καὶ Πασχάλης Κωνσταντινίδης Ἐλληνικά, Γαλλικά, μαθηματικά καὶ τὰλλα μαθήματα. Απογωρησάντων δὲ τῶν πρώτων διδασκαλῶν ΚΚ. Σωφρονίου καὶ Κυπριανοῦ, ἄτε ἀξίως τῶν γραφείων καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν προχειρισθέντων εἰς τὰ ὑπατα ἐκκλησιαστικά ἀξιώματα, ἀνετέθη ἡ διεύθυνσις τῶν Σχολείων τῷ Κ. Καλδαράῃ, διδάσκοντι μέχρι τοῦδε περὶ τοὺς ἔζηκοντα μαθητάς.

'Εν Λευκωσίᾳ ἀπό τοῦ ἔτους 1856 ἐκπός τοῦ Ἐλληνικοῦ Σχολείου κατέσταθη καὶ Παρθεναγωγεῖον, ἐν φύδιο διδάσκαλοι ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι ή Σμύρνῃ ἐκπαιδευθείσων ἑδίδασκον καὶ διδάσκουσι τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν, τὴν ἀριθμητικὴν, Ἐλληνικὰ μέχρι τῆς πρώτης τοῦ Ἐλληνικοῦ Σχολείου τάξεως καὶ ποιητικά γειροτεχνήματα, διὸ ὅν σήμερον αἱ κόραι τῶν Λευκωσιατῶν κοσμοῦ σιν ἔσυτάς καὶ τὰς αἰθουσας τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, Φοιτῶσι δὲ ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ περὶ τὸ 120 κοράσια, Ἐλληνοπρεπῶς ἀγατρεφό μεν καὶ διδασκόμενα, πολλὰ δ' ὑπισχγνούμενα ἐν τῇ μελλούσῃ αὐτῶν μητρότητι.

Παρὰ τὸ Ἐλληνικὸν Σχολείον, ἐν ὧ τέσσερες διδάσκαλοι, καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖον ἐν φύδιο διδάσκαλοι διδάσκουσι, ὑπάρχουσι καὶ δύο ἄλλοι διδάσκαλοι Σχολεῖα υπὸ δύο ἐπίσης ἔκάτετοι λάβται διδασκάλων διευθυνόμενον, ἐν οἷλον διδασκαλικῶν τὰ γράμματα διδασκαλοῦσι διδασκάλων καὶ διακόσιοι περὶ τοῦ ἕν τῆς τινες κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ἔξεις ταῖς 111 φοραζόμενοι καὶ αοιστευούτες πρὸ διορισμοῦ τὸ Ἐλληνικὸν Σχολεῖον. Ταῦτα τοῖς μητρούσια μπαροχούντα Σχολεῖα, εἰς ἀδράτην τελείαν ἐνιαυσιῶς διαδέκα περίπου καὶ συντροφούμενα αναλωματικοῦ Αγροτικοῦ Κέντρου καὶ τῶν Μητροπόλεων. Ταῦτα

φου και Κυρηνίας. 'Ομολογητέον ότι οι οικοδομήσαντες την Αιγαίην πληθυνόντων διάφορων εθνών ήταν μαθητῶν ἀριθμὸς δὲν εἶναι πολὺς;
διότι ο ὅλος τῶν "μαθητῶν ἀριθμὸς ἔχει
ἄδει;

'Εν τῷ Ἐλληνικῷ Σχολείῳ . 60
'Εν τοῖς Ἀλληλοδιδακτικοῖς . 280
'Εν τῷ Παρθεναγωγείῳ . 120—460
τὸ δλον· πούτεστι 5:100, ἐνῷ τῶν
Μωαμεθανῶν τῆς αὐτῆς πόλεως ἀναλογοῦ-
σι: 4:100. Ή τῶν Σχολείων βιβλιοθήκη
δὲν εἶνε λόγου ἀναξία, αἴτε ἀριθμοῦσα περί-
που χιλίους τόμους. Οὕτως ἔχουσι τὰ ἐν
τῇ πρωτευούσῃ Σχολεῖα ἀεὶ ἀκρατία καὶ τε-
λοῦνται τὸις σιοπόν τῆς σύστασεως αὐτῶν,
οἵς ἐπ' ἐσχάτων ἐπήλθεν οἵς ἐπικουρία καὶ
ἡ σύστασις; Ἀναγγωστηρίων, ἀπέρ οὐ μεριδὴν
συμβαλλονται εἰς πλαστικαν καὶ ἐμπικωτέ-
ρων τῶν πολιτῶν ἀνάπτυξιν.

Χ. Από τῆς Δευκασίας καταδιδίνοντες
ἀπαντῶμεν μετά τετράρων ἐφ' ἀμάξης
ἔδοιπορίαν τὴν πόλιν Λάρνακα, ἐπὶ τῶν ἐ-
ρειπίων τοῦ ἀρχαίου Κιτίου φυοδομημένην
καὶ μικράν τῆς θαλάσσης ἀπέγουσαν· αὕτη
καθικνουμένη πρὸς μεσημβρίαν ἐνοῦται σχε-
δὸν τῇ παραλίᾳ πόλεις Σκάλα, ἐν ᾧ καὶ ἀμ-
φοτέρων τῶν πόλεων τὸ ἐμπορεῖον. Σημειω-
τέον δὲ ὅτι ἀμφέτεραι αἱ πόλεις συγκοινω-
νοῦσι τῇ Δευκασίᾳ διὰ τῆς μόνης [1] ἐν
τῇ γῆσφι ὑπερχούσης ἀμάξιος ὁδοῦ, δι τῆς
τὴν στρῶσιν κατηγαλάθη ἐπὶ ἐδάφους ἐλως
ἀμιγοῦς πετρῶν καὶ ὄμαλωτάου τὸ κατα-
πληκτικὸν ποσὸν τῶν πεντακοσίων ἡ ἔξακο
σίων χιλιάδων ὅρμάγχων!

Ἐν τῇ πόλει Σκάλαφ ἐκτελεῖται τὸ μέγιστον ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἔξαγωγῆς καὶ ὑπάρχει καὶ ὑποκατάστημα τῆς Αὐτοκρατορίου. Οὐαμ. Τραπέζης, Τηλεγραφείον (2), προσεγγίζουσι δὲ καὶ τὰ Αύστριανά της ἔταιρες Lloyd ἀποστολαια πετράκις τοῦ μηνὸς, δηλαδὴ δις ἀπὸ δυσμῶν καὶ δις ἀπὸ Ἀνατολῆς. Οἱ κάτοικοι ἀμφοτέρων τῶν πόλεων (Δάρνακος καὶ Σκάλας,) εἰνε δικτὼ περίπου γιλιάδες, ὃν αἱ δύο Μωαμεδανοί, γίλιοι περίπου τοῦ Δυτικοῦ δόρυματος; πάντες δὲ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες. Ἐν Δάρναις ἐδρεύει καὶ ἡ Μητροπολίτης Κιτίου, ἐν ἔθνοις καθ κατά τηματι, τῇ Μητροπολει.

Ἐν Δάρναις πρώτος ἡμίν γε γνωστὸς διδασκαλος ἦτον ὁ Λεμήσιος Δημήτριος Θεμιστοκλῆς, ἐκπαιδευθεὶς πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐν Σμύρνῃ καὶ Κυδωνίᾳ; Ὁ μακαρίτης, ωδειλεται σπασα ἡ Ἑλληνική ἐκπαίδευσις τῶν Δαρνακιωτῶν

1) Απὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς καὶ ἀλλα τοιούτων αἰτιώντων ὅδοις ὑπὸ εἰδικῶν μηχανῶν

2) Συγκεκριμένη τοιαύτη καὶ τῇ Λευκωσίᾳ σχετική επιμέλεια στην οποία προστίθεται

καὶ Σκαλιωτῶν διδάξας μικρὸν τὸ πρῶτον ἐν
Δεμητσοφ. μετέστη, ώς υπ' ἀσφαλές, εἰς Λάρ
νακα κατὰ τὰ ἔτη ἐκείνα τοῦ τρόμου καὶ τοῦ
διωγμοῦ, διδάσκων οἶκοι μέχρι τοῦ ἔτους
1848, ὅτε καὶ ἀπέθανε λιπῶν τοῖς ἔπειτα
μνήμην ἀληφότον καὶ ἀγαθὴν, ἀξίαν τῶν
ἀρετῶν καὶ τῆς θληστοῦ αὐτοῦ πολιτείας. Με
τὰ τὸν διδάσκαλον τοῦτον, οὗτοις ἡ Ἑλλη-
νικὴ παιδεία ἦτο ἀξία τῆς παρ' φέμαθή-
τευσε διδασκάλου τοῦ γένους Οἰκουνόμου
τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἐδίδαξεν ὡς δημόσιος
διδάσκαλος ὁ ἐκ Πελοποννήσου κύριος Ἀθα-
νάσιος Σακελλάριος ὁ καὶ νῦν ἐν τοῖς Ἀθή-
νησι Γυμνασίοις καθηγητής καὶ παλλῶν
διδακτικῶν βιβλίων συγγραφεύς. Μετὰ τὸν
κύριον Σακελλάριον, ἐφ' Ιανά διδάξαν
τα ἔτη τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, ἐδίδαξεν ὁ
κ. Δημήτριος Μιχαηλακός καὶ οὗτος ἐκ
Πελοποννήσου, ὃν διεδίξετο ὁ συμπλίτης
κ. Χρύσανθος Ἰωαννίδης ἀπὸ παλλῶν δι-
δάσκων ἐνιαυτῶν μεθ' ἑτέρων δύο διδασκά-
λων ἐν τῷ δημοσίῳ τῆς Λάρηνακος καὶ Σκά-
λας Σχολείῳ, εἰς Ἐριτώπι τὸ διδασκάμενοι
τὴν Ἑλληνικὴν, τὰ βοηθητικὰ μαθήματα
καὶ τὴν Γαλλικὴν τεσσαράκοντα παιδεῖς. Πα-
ραπότι Ἑλληνικὸν Σχολείον υπάρχουσι καὶ δύο
ἀλληλοδιδασκαλικά καὶ δύο Πάρθεναγωγεῖα
ἐν ἐκατέρᾳ τῶν πόλεων Λάρηνακος καὶ

Σκαλλας εις ά φοιτώσι πατίδες μὲν ἀρρενες
διακόσιοι, κόραι δὲ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν.
Ούτως οὖν τῶν διδασκομένων ὅντων ὡγδοή
κοντα καὶ πριακοσίων περίπου, τῶν δὲ Ἑλλή^ν
νων κατοίκων περὶ τὰς ἔξι χιλιάδες, εὐρίσκο
μεν ὅτι καὶ ἐν ταῖς εἰρημέναις πολεσι οἱ
μαθητευόμενοι εἴνε ὡς 6:100. **χ. 74**

Τρίτη καὶ τελευταῖα πόλις ἐπερχεται ἡ
μικρά, ἀλλὰ τερπνή καὶ καλή. Δε μη σσὸς
κατοικουμένη ὑπὸ πάντες περ. χιλιαδῶν κατοίκων
καὶ ἀπέκουσα ἀπὸ τῆς Λάρνακος τριάκοντα
καὶ ἔξι ἀγγλικὰ μοίρα. Οἱ Δεμήσιοι καὶ
φιλομουσίαν καὶ φιλογένειαν ἔχουσιν ἀκρα;
φνη̄ καὶ θέρμην. Ἡ Δεμήσιος, ητις προά
γεται καὶ προκόπτει εἰς ἔθνοις βίον διὰ τῶν
ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 συσταθέντων Σχολεί
ων, διὰ τῆς Δέσχης καὶ τοῦ ἀρτισματάτου
ἀντηρὸς ἀναγνωστηρίου, ἀσκεῖ ἐμπόριον, εἰσ
αγωγῆς καὶ ἔξαγωγῆς περὶ τὰ δύο ἑκατομ.
φράγκων καὶ ὑπάρχει ἐσχετικά μένη ἐμπορικῶν,
τῇ Αιγύπτῳ, Συρίᾳ, νήσοις, τοῦ Τουρκικοῦ
Ἀρχιπελάγους, Σμύρνῃ, Ἰταλίᾳ, τῇ βο
ρείᾳ καὶ νοτίᾳ Ρωσίᾳ. Άλι ὑπ' αὐτὴν ὑπα
γόμεναι ἐπαρχίαι εἶνε ὁρειγαλ διὰ τοῦτο καὶ
ἡ γῆ αὐτῆς εἰς ἀμπελουργίαν εὔθετες. Ἐκ
φέρει δὲ ἡ ἐπαρχία Λεμήσσου τοὺς ἀξιότους
καὶ πλέιστους τῶν σίνων τῆς γῆς, τὰ πλει
στα καὶ ἄριστα γρούπια καὶ τοὺς ἀρκοῦντας
εἰς διατροφὴν τῆς ἐπαρχίας ταύτης Δημητρία
πειραιαϊκού.

Τα εγκή (πολιτευτη ΣΥ) 112.200.10.10.1879

λογούνται από τους έτους 1819: πρώτος ο ενιαίος κανός ήδιαν διδάξεις υπήρξεν στο γηγενή τῷ αναγνώστη Δημήτριος Θεομηνολής. Άλλα κατά τους γράμμους της 'Ελληνικής επαναστάσεως, καθ' ίούς και ή μεγάλη Κύπρος ἔχει τὸ αὐτῆς αἷμα, τούτεστιν ἀπό τους έτους 1821 μέχρι του 1833 μόνοι ἐν τῷ πόλῳ διδάσκαλοι υπήρχον οἱ λερεῖς. Μόλις δὲ τοῦ 1834 κατεστάθη ἐν Λεμησοφ τὸ πρώτον ἀλληλοδιδακτικὸν Σχολεῖον υπὸ τοῦ μακαρίου Γεωργίου Σαλλούμηδη, κατελθόντος εἰς Κύπρον ἀπό του ἐν Αιγαίην ὁρμητοτεοφείου, παραπότῳ ἐδιδάχθην κάγω τὰ πρῶτα γράμματα. Έν τοῦ 1834 ἑτερος Κύπριος Χριστόδουλος Βασιλειαδής ἐδίδαξε τὴν ελληνικὴν καὶ μετ' αὐτὸν ἀπελθόντα τῆς Κύπρου προσεκλήθη ὁ μακαρίτης Μάρκος Ἀνδρεάδης, δ τὸν βίον ἐπ' ἐσχάτων ἐν ἀκρῷ πενίᾳ ἐν Ἀθήναις τελευτήσας, ἓστις ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ έτους 1838—1841, ἐνδούς τῷ φιλομούσων λῷ πολλῶν φιλῶν καὶ συγγενῶν, μεταπεμψαμένων αὐτὸν ἐκλάρνακος. Καὶ μέχρι μὲν τῶν γρόνων τούτων τὰ Σχολεῖα ἤσταν ιδιωτικά. Μετὰ τὸν εύμαρῆ Ἀνδρεάδην, ἐδίδαξεν ως πρώτος δημόσιος διδάσκαλος δ. μακαρίτης Ἀρχιμανδρίτης Νικηφόρος Εὐγενειάδης Κύπριος, μαθητής τῆς τοῦ Καΐρου Σχολῆς, ἕστις ἐν τοῦ 1848, ἐπανακάμψαντος ἐκ τοῦ

Ἐθνικοῦ Πανεπειστημίου τοῦ γράφογετος τὴν παροῦσαν διατριβήν Δημ. Λ. Νικολαΐδου (1) ταχτοποιηθεῖσαν τῶν Σχολείων καὶ ἔτι παραδόσεως γιργομένης κατὰ τὴν νεωτέραν μέθοδον, ἀπέστη τῆς διδασκαλίας, ἦν ἀνέλαβεν ὁ γράφων, δοτικὸν ἐδίδεται μέγρι τοῦ ἔτους 1855, καὶ οὗτον διάδοχος ἐγένετο ὁ ἐκ Ρόδου Κ. Δημήτριος Βενετόκλης, ἀνήρ λόγιος, καὶ τὰ μάλιστα δύκιμον διδασκαλίαν ἀσκήσας κατὰ τὴν μακράν αὐτοῦ παρήμειν διατριβήν. Τοῦτον δὲ διεδέξατο δὲ καὶ νῦν τὰ ἐν Λεμησῷ λίγην εὐδοκίμως διεύθυνων Σχολεία κ. Ἀνδρέας Δ. Θεμιστοκλῆς σπουδαστής τοῦ Ἐθνικοῦ τῆς Ἑλλάδος, Πανεπιστημείου, καὶ τῶν τῆς Γερμανίας Οὐτών λοιπὸν τὰ ἐν Λεμησῷ Σχολεία χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1819 ἕκτὸς μικρῶν τινῶν διπλειματῶν, γενομένων ἐν ἥρονοις διωγμού, καὶ φρίκης.

[1] Εὔκλειρον ινθάδε καὶ δίκαιον να εἴπω μιν, διτὶ δὲ Κ. Δημήτριος Λ. Νικολαΐδης καὶ τὰ πολλὰ τὴν Λεμησόν ευηργέτειας διατάξεις εὑρείας αὐτοῦ μαθησάς, τῇ, αἱρετιφούν, οἷον πατρίας, καὶ τῆς εὐδοκίμου καὶ μακρᾶς τοῦ διδασκαλίας. Τηρετησε; δὲ καὶ τοὺς πόλοὺς επωτούς φ; Ήπειρον; τῇ, Καρπίνικης Κυθέρων; Αγρίνιον; Μαντινείαν; Πρέβεζαν; παραδοξάνην; καὶ διωγμον; Αγρίθοι ζημιωποι, γενγκαῖς, σαλπιλοτοῦσι; ἄνθεωποι, θεοστασιοντες; Πλάτην; Καρπίνικην;

Αλλ' από τον έτους 1848 μέχρι τούδε ού
σιέλειπον καλώς κατηρτισμένα θυτά και
γεγωνίους φεροντά καρπούς. Επειδή δέ
από τούτον έτους 1834 διετηρήθησαν τακτι-
κῶς και ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς σήμερον τα
ἀλληλοδιδακτικά Σχολεῖα, ορόγω, δτι τὰ
γεασματά υπάρχουν μᾶλλον διαδεδομένα
ἐν Λεμησσῷ ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις τῆς γῆς
πόλεσσι. 16. 6. 3.

Παρθεναγωγείον ἐν Λεμησσῷ κατέστη
ἀπό εικοσατετράδος περίπου καὶ υπάρχει μέ-
χρι τούδε λίγαν εύδοκίμως διευθυνόμενον, θά-
τηδικοῦμεν δὲ τὰς εὐγενεῖς καὶ εὐπαιδεύτους
παρθεναγωγούς, εἰ μὴ ἀπονέμομεν αὐταῖς
δίκαιαν ἔπαινον δτι μετὰ προθυμίας καὶ ζή-
λου διδάξασαι πρωτήνεγκαν ταῖς τῶν Λεμησ-
σίων κόραις τὰ εὐάδη ἀνθη, ἀπέρ ̄ ἐδρέψαντα
ἀπὸ τῶν λειμώνων τῶν Ιστεφάνων' Αθηνῶν,
τῆς φιλομούσου καὶ φιλοκαλού Σμύρνης καὶ
τῆς μουσατόρρου Κωνσταντινουπόλεως.

Γπάρχουσι λοιπὸν ἐν Λεμησσῷ σγολεῖα
τρία, ἐπτὰ περιλαμβάνοντα διδασκαλους.
Ἐργάτεστιν ἐν Ἑλληνικὸν μετὰ τριῶν Διδασκαλῶν
λογικῶν καὶ τριάκοντά περίπου μαθητῶν ἐν
ἀλληλοδιδακτικὸν μετὰ δύο διδασκαλῶν καὶ
εἷς καὶ ἑπτάδι μαθητῶν οἵτινες ἐν Παρθε-
ναγωγείον μετὰ δύο διδασκαλῶν ἐπίστρησ καὶ
ἐδοικήσαντα μαθητριῶν.

Ἐν ταῖς σγολεῖσι τούτοις υπάρχει καὶ
πολύτομος βιολισθήτη, οπα' ἔτος διὰ νέων
συγγραμμάτων πλουτίζομένη. ἐκ τοῦ κληρο-
δοτήματος του μακαρίου Λαμπροτακοῦ Πέ-
τρου τοις πλείων φροντίς καὶ ἡττῶν ρεθυμία
θά συνεπλήρωσε καὶ λυτελέστερον θά ἐρ-
ρύθμιες τὰς διελιθίητας ταύτης, ὥστε
θά ἐπήρκει ταῖς τοῖς σγολεῖον ἀνάγκαις.
Αλλ', ω μή ὥφελεν, ἐλαχίστη ἡ περὶ^{ταύτης} ἐπιμέλεια καὶ παρὰ τὴν ψιλο-
γημένην τῶν Λεμησσίων φιλομούσιων ἡ βι-
τλιοθήκη κείται σχεδὸν ἀγρήστος καὶ ἡκι-
στα λυτελής.

Νησιώτιγαγεία δυστυχής έλλείπουσιν ἀπὸ τῆς νήσου ἀπάσης, καίπερ τὴν Κυπρίων εὐειδέστων τὴν γρηγορίαν τῶν τοιούτων πατεστημάτων, ἀπερ ὅμως δὲ ἐλατίδος ἔγρμεν, δη τὴ φιλομουσία τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν θ' ἀνεγείρη τάχιστα ἐπ' ἀγάθῳ τῶν τέκνων αὐτῶν.

Τὴν πρὸς διατήρησιν τῶν ἐν Λεμηνῷ σχολείων δαπάνην, οἵσαν περὶ τὰς δικτὺς χιλιάδας φράγκα τελεῖ σι τὸ ἐμπέριον, διπερ δὲ ὁρισμένῳ τέλους 21000 ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ προϊόντων τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἔξαγωγῆς ἀποσέρει, πέρι τὰς πέντε χιλιάδας φράγκων 3.). Τὶ μητρόπολις Κιτιέων δινέειστερέσσα τοιούτης φράγκας, καὶ γ.). τὸ εἰσιτήριον τῶν μαθητῶν τέλος.

Ἐγειρέθη τὴν διναλογία τῶν μαθητευομένων πρὸς τούς ἐν τῇ πόλει κατοίκους ὅδε.

Ἐγ τῷ δημοτικῷ σχολείῳ παιδες 120

Ἐγ τῷ Παρθενικῷ λόραι 70

Ἐγ τῷ Ἑλληνικῷ σχολείῳ παιδες 30

Τὸ ὄλον τῶν μαθητευομένων 220

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐν τούτῃ τῇ πόλει "Ελλήνες κάτοικοι εἰνε περίπου χιλιάδες; τρεις, οἱ δὲ αἰκίδιοι σώτων πεντακισσικι, ακαλογοῦσιν 87-100. Μετὰ τὰς τρεις τοιαύτας πόλεις ἐπέρχονται δι πολίχνους Λιμνάρωστος καὶ Πάρος, ἐν αἷς ὑπάρχει δημοτικὰ μάνσια συγκειται, ἀπερ

ταυτούτων πόλεων Πατρίδις τῶν
τοῦ ἔργου τούτου καὶ
τοῦ Αἰγαίου ποτῷ Κυπρίων θ' αρνηθῆ ἐπειτα
τοιούτην φράγκου τὴν ἴδιαν μάζαν ὑπάρχει

δάσκαλη, ως τέλος πολλάν, οι απόφοιτοι των κατών τάξης πρόλεις σχολείων, οιτινές κατ' αλληλοδιδακτικήν διδασκουσσες μέθοδον. Δέντι είναι μακράν δ χρόνος, καθ' όν κατεσταθησαν τέλος τοις χωρίοις σχολείοι, καθ' διά τούτο ή παρότι τοις χωρικοίς αμφιθία. Έντι εκάστω τῶν χωρίων μετά κόπου εύρεσκει τις επισταμένους την ανάγνωσιν καὶ γραφήν πέντε έπικαποίων έκαπον. Πολλοί δὲ τούτων εδιδάχθησαν τέλος γράμματα υπό τους λερέως τους γωρίους καὶ λίτιαν τινὰ μέθοδον. Τέλος μέχρι τῆς σήμερον ἐν τοῖς ἔξακοσίοις χωρίοις τῆς Κύπρου υπάρχοντα αλληλοδιδακτικά σχολεία εὑκοσι περίπου ὄντα, δῆλον διαδέσθιν. Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κύπρου καὶ τοῖς Σεβασμιωτάτοις λητροπολίταις απόκειται ἡ μέριμνα καὶ φροντίς περὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσης τους δροθοδόξου γριστικούς ποιμνίους, οἵτινος ἡ ἀριθμὴ μάρτυρων εἶναι αὐτοῖς καὶ ἀνωθεν ἀνηκείμενη. Πεποίθαμεν δὲ δια τῆς Κύπρου λερά σύνοδος θάξει τῇ γενναίᾳ ἐπικούρῳ καὶ ἐκ θύμου συνεργάτους, τῆς ἐν Λιγύπτῳ Κυπριακῆς ἀδελφότητος, τῆς ἀείποτε προθύμου παραστάσης ταῖς τῆς πατρίδος ἀνάγκαιαις.

Ἐκ τῶν μέχρι τούτους εἰρημένων συγάγομεν ὅτι δ ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς πόλεσι τῆς νήσου μαθητῶν, ἐχούσαται ἐλληνικὸν πληθυσμὸν 17,000, ἢν 1060 ἀναλογεῖ καθόλου 5:100.

Αγκαλιάσατες γών τὰ εἰρημένα καὶ ταῦτα συνοψίζουτες εὑρίσκουμεν τὰ ἔξι. "Οὐ ή Κύπρος ἔχει γῆν παμφόρων, ἐκθέρουσαν πολλὰ καὶ ποικιλα προΐόντα ἀξίας δύο καὶ εἴκοσι περίπου ἑκατομμυριών φράγκων ἐν γρόνοις καθοικήσεις εύφορίας, ὅτι ἔξαγει προϊόντα ἐπειδὴ ἐκατομμυρίων φράγκων ἀξίας, καὶ, ὅτι εἰσάγει περὶ τὰ πάντα ἐκατομμύρια φράγκα καὶ εἰς γειτονεγγῆματα καὶ ἄλλα γειτονεῖς μεθ' αποτίνει ἐνιαυσίας φέρεις περὶ τὰ δώδεκα ἐκατομμύρια φράγκα, καὶ ὅτι ἀσκεῖ μικράν διοικητικάν, λόισι δὲ μεταξίνων ὑφασμάτων ὅτις πρεστις ἔχει πάλαις μεθ' ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ 20,000 περίπου καὶ Μωαμεθινικοῦ 14,000· ὅτι ή γεωργία θιλιδούμενη καὶ πάσχουσα ἀποφέρει ἐκάστῳ ἀτέμφω ἐνιαυσίας πρὸς διατροφὴν περὶ τὰ ἐκατόν φράγκα καὶ ὅτι ὑπὸ ἀλλας συνθήκας καὶ ἐν εὐτυχεστέροις καιροῖς ἡ μεγάλη Κύπρος θὰ ἥτοι εὐδαιμονεστάτη· ὅτι πᾶσαι αἱ ἐπὶ τῆς νήσου ἑλληνικαὶ οἰκίαι εἰνε περίπου τριάκοντα χιλιάδες, αἱ δὲ πουρικαὶ περὶ τὰς ἐπειδὴ χιλιάδες· ὅτι ἐν ἐκάστῃ τῶν πόλεων αὐτῆς ὑπάρχουσιν ἑλληνικά καὶ ἀλληλοδιδακτικά τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων συγοιεῖν, εἰς ἀριτῶσι παιδεῖς ἔξηκοντα καὶ χίλιοι καὶ δτι ἐν τοῖς ἔξακοσίοις τῆς νήσου χωρίοις εἴκοσι περίπου μόνον ὑπάρχουσιν ἀλληλοδιδακτικά καὶ δτι κατὰ τὴν νήσον ἀπασαν δύο μόνι, ἡμίν γε γνωσταί, ὑπάρχουσι δημόσιαι διβλιοθήκαι, καὶ δτι ἑλλείπουσι νηπιαγωγεῖα:

Διπούμεθα δτι καὶ δσα νῦν ἐπιστέλλομεν δὲν εἰνε ίκανά νὰ παραστήσωσι τὰ αἵτια τῆς καταστάσεως τῆς νήσου ὑπὸ πᾶσαν ἔπο-, ἀλλ' ἔτι ἐν στενοῖς ὄροις ἐπιστολῆς ἐνεσχμένη ἀπειρον γέλην καὶ ἀπεκλεί-

σαμεν ἀπὸ ταύτης πλεισθ' θορ, δινάζεται
μεγαλεία καὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου τὴν συμ-
πάθειαν νὰ προκαλέσωσι· καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ
τὴν προσοχὴν νὰ προσελκύσωσιν. (1) ✓

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002
ΕΦΗΜ: Νέα Οικονομική Δημοσιότητα 10.22.10-1879